

gnarunt plerique illius sæculi sanctitate simul & doctrina eminentes viri, Fulgentius Ruspensis, Avitus Viennensis, Cæsarius Arelatenfis Episcopi. Eademque in Palæstra decertarunt adversus Faustum libros insignes luctatores Petrus Diaconus Legatus in causa fidei Romam missus a Græcis, in suo de Incarnatione libro, Joannes Maxentius Presbyter Antiochenus, aliique, ut satis demirari non possim virum eruditum Molinæ profitemem se partibus additum librorum Faustii apologiam a se contextam in vulgus edidisse, eoque facto grande subsidium propriis circa gratiam & prædestinationem sensibus se conferre credidisse. At e contra quamnam majorem parti suæ injuriam inferre potuit quam scriptione ista? Perinde ac si opiniones illæ, quas tam infami præsidio firmare contendit, stare possent, nisi istantæ & triumphante hæresi Semipelagiana, tot Sanctorum Pontificum & Conciliorum decretis damnata, anathematism fulminibus percussa, obtrita, & in Tartaream voraginem depreffa. Quam sunt religiosiores & sapientiores alii ejusdem instituti, & scholæ Doctores, qui dogmata Faustii, Cassiani, Vincentii, & Gennadii, similitudinemque, quæ sancta jam pridem damnavit Ecclesia, cane pejus & angue averfari se profitentur, atque eniti ut propriarum Scholarum doctrina sit, & credatur immunis ab ista hæreticæ labis infamia. Plus exhibet ingenuitatis grande illud ingenium, divinarum humanarumque disciplinarum omni pericia consummatissimum, Dionysius Petavius, qui tom. 1. Theologicorum dogmatum lib. 9. c. 2. sic de Faustio scribit: *Faustus libris duobus, quos scripsit de gratia & libero arbitrio, intemperantius evectus Catholicæ modum professionis excessit. Nam & Augustini doctrinæ adversatur in omnibus, & Semipelagiana decreta propalam asseveravit. Quod utrumque demonstrat Joannes Maxentius in responsione prima. De Fulgentii adversus Faustum libris septem sic testatur Idorus lib. de viris illustrib. c. 14. Legimus de gratia Dei & libero arbitrio Fulgentii libros septem responsionum, Faustio Gallie Regiensis Urbis Episcopo Pelagianæ prævitiatis consentienti respondentis. Obvinitur ejus profundam destrueret calliditatem. Et sane Faustus ipso librorum suorum exordio, ut incautos allicit ac ludificet, profitetur se opus aggressum ad propugnandam Augustini doctrinam; & tamen toto duorum librorum decursu, omnem Augustini doctrinam perpetuo, & quibuscumque potest modis convellit, & impugnat. Sed & alias postmodum ejusdem fraudes ac dolos patefacimus. Ferrandus etiam Diaconus in vita Fulgentii c. 28. Sanctus Fulgentius (inquit) libris Faustii respondit, ne occultum in illis serperet virus. Cæsarius pariter Arelatenfis Episcopus stylum contra eundem acuit, scriptisque dogmata Faustii refellit, vel ipso Gennadio teste de script. Eccles. cap. 86. Eundemque Cæsarii librum testatur ibidem fuisse a Felice Romæ Pontifice per epistolam roboratum, & latius promulgatum. Quid memorem Alcinum Avitum Viennensem Antistitem? Quid Joannem Maxentium Presbyterum Antiochenum? De utroque hæc testatur Ado Viennensis pariter Episcopus in Chronico ann. Domini 492. Faustus ex Abbate Lirinensis Monasterii apud Regiam Gallie factus Episcopus Pelagianum dogma destrueret conatus, in errorem labitur. Unde qui ejus sensus in hac parte Catholicos prædicant, ut Gennadius de illustribus viris scribens, omnino errant. Ita enim liberum arbitrium tam Augustinus quam ceteri Catholicæ in Ecclesia Dei docent, ut illuminatio ejus, virtus & salus illi a Christo, & per Christum, & in Christo sit; Faustus vero iste, ita liberum Christianum arbitrium docere conatur, ut illuminatio ejus, virtus & salus non a Christo, sed a natura sit. Contra hunc lucidissima fide scribit Avitus Viennensis Episcopus, ejus redarguens errorem. Similiter & Joannes vir eruditus Antiochenus Presbyter. Hactenus Ado. His adjunge Possessorum Africanum Episcopum de Faustii libris ad Hormisdam Papam scribentem: sed & Romanos Summos Pontifices Felicem, Gelasium, Hormisdam, a quibus libri Faustii proscripti sunt. Quæ cum ita sint, consultius utique erit, tam multis primariæ sanctitatis, nec minoris scientiæ Doctoribus, simulque tribus maximis Pontificibus libris Faustii damnantibus acquiescere, quam unius Jacobi Sirmondi pro libris Faustii apologiæ. Joannis tamen Maxentii testimonium ideo protuli, quia illum Ado in causa ista cum sanctissimo Scriptore conjunxit. Haud enim me latet, quas turbas apud Constantinopolim cum Scythis monachis seditiosis tempore Hormisdæ Pontificis excitari olim idem Joannes: qui tamen præclara laudem eruditionis, & ingenii sibi paravit, ubi Faustum refellit Scripturarum auctoritate, selectisque ex Augustini voluminibus sententiis. Sed non est silentio prætereundus Petrus Diaconus, Fulgentio, cui librum de Incarnatione & Gratia Christi dedicavit, conjunctissimus. Ad cujus libri finem ita loquitur: *Omnium Sanctorum Patrum imbuti doctrinis**

anathematizamus Pelagianum & Celestium simulque Julianum, & qui illis similia sapimus. Præcipue libris Faustii Gallorum Episcopi, qui de Monasterio Lirinensi profectus est, quos contra prædestinationis sententiam scriptos esse non dubium est, in quibus non solum contra horum omnium Sanctorum Patrum, verum etiam contra ipsius Apostoli contradictionem veniens, humano labori subjuncti gratiæ auxilium, &c. Denique doctissimus Cardinalis Bellarmus lib. de Scripturis Ecclesiasticis, contendit fuisse Faustum hæreticum, simulque vituperat nonnullos recentiores qui Catholicum fuisse existimant.

7. Inter calliditates Faustii una hæc est, quod in ipso libri sui exordio bellum Pelagio indixit, atque Augustini partes se tueri professus est, ut hæc larva tectus sine ulla suspitione facilius animis lectorum venena erroris insilliret. Quin etiam Pelagii tela ab Augustino retusa iterum recudit, & denuo vibrat in Augustinum. Altera hæc est, quam Baronius observat, quia dum libros Semipelagianos a se elucubratos ad suos populos Britannos transmittit, (inde enim Faustus erat oriundus, quemadmodum etiam Pelagius hæresiarca) Concilii Arelatenfis subscriptiones suis subjecit libris, ut persuaderet libros suos fuisse a Concilio approbatos; cum tamen illæ udecim Episcoporum subscriptiones solam Faustii ad Lucidum Presbyterum comprobarent epistolam, cui Lucidus quoque sub terminatione gravi jubebatur subscribere. Ne vero calliditas ista internosceretur, Faustus tabellario suo Britannium Insulam petenti quidquam de scriptis suis dicere, vel communicare, iter faciendo prohibuit, ne suæ fraudes Gallicanis innotescerent, quibus non adeo illud facile erat, ac remotioribus totoque divisis Orbe Britannis. Attamen Apollinaris Sidonius Arvernorum Præful horum librorum cupidissimus, eosdem libros a tabellario progrediente per versutiam, & vim adhibitam intercepti, quantum opus habebat, ad eos exscribendos, ut ex ejusdem ad Faustum epistola nona libri noni, perspicuum sit. Neque desunt, qui alteram vassitatem commemorant eminentiorum duorum Conciliorum Arelatenfis & Lugdunensis suppositionem, ut inde sibi apud contrærentes insignem gloriam aucuparetur, suisque simul erroribus auctoritatem conciliaret. Eoque magis adducitur ad id credendum, quia cum duo illa Concilia de rebus fidei tantopere illis locis, & temporibus agitatis deliberraverint, fuerintque illis temporibus locisque celeberrimi partium contrariarum assertores, & scriptores qui suas de his controversiis lucubraciones Semipelagianas ad posterum transmississent, Cassianus, Vincentius, Gennadius; nemo tamen ex ipsis in hac Gallia parte versantibus, unde manasse dicuntur duo illa Concilia, eorum meminit, aut ad suæ causæ patrocinium tantisper produxit, neque illo, neque proxime insequentibus sæculis, præter mendacis affectum, omnique versutia referunt Faustum. Quod sane mirum, ne dicam stupendum, accidit.

8. Veruntamen utcumque res illæ contigerint, satis apud me duco, gravissimorum Scriptorum, qui ab annis ducentis ingenti laude floruerunt, ductum sequi, ut cum illis existimem vere coacta fuisse ambo Concilia; unde sicut & ex aliis sacris fontibus probatio erui potest veritatis istius, Christum pro omnibus ac universis hominibus, tamen non usquequaque efficaciter, passum, & mortuum fuisse adversus Iansenianum errorem. Sidonius enim si fraudem in re tanti momenti deprehendisset, ipsius urgente conscientia debuisset tam infignem impolituram quocumque modo evertere, subscriptos enim illis Synodis Episcopos familiariter noverat, ut ex multiplicibus epistolis ejusdem ad eos scriptis compertum est. Idem etiam de Arelate, Aquas sextias, Massiliam, Rejosque Apollinaris peragrassæ commemorat in carmine ad hunc ipsum Faustum Regiensem Episcopum. Huic igitur Arelatenfi Concilio, ut Faustus scribit, præfedit Leontius Arelatenfis Episcopus anno, ut recte advertit Sirmondus, circiter quadringentesimo septuagesimo quinto. Alteram insuper addit Baronius Faustii vassitatem, qua in sua ad Leontium Arelatensem epistola verbis utus est ambiguus, quibus facile rei gestæ ignarus lector poterat persuaderi, libris Faustii ipsius erroribus secentes Concilii approbatione munitos, cum tamen nonnisi post Concilium editi sint. Concilii quidem Patres Faustio mandarunt, ut Concilii decreta scriptis ordinaret, veruntamen solitis ille præstigiis utens, privata scripta elucubravit, quibus mentem Concilii intervertit. Alii quidam existimant, mandatum fuisse Faustio, non de Synodalibus decretis colligendis, quæ nulla extant; sed ut pro tuenda doctrina Augustini, & contra Pelagii dogmata scriberet, quod utrumque Faustus ipso libri initio facturum se fraudulenter recipit ac pollicetur, sed profusus contrarium exequitur, fidemque fallit in totius Operis progressu. Quo sensu sic scribit Petavius in suo temporum rationa-

rationario: *Faustus impostam sibi a Concilio Arelatenfi de gratia & libero arbitrio disputandi provinciam suscipiens, ultra fines jaculo expedito, nonnulla parum Catholica suis libris aspersit. Atque ut Operi suo auctoritatem conciliaret, duorum Conciliorum Arelatenfis & Lugdunensis monumenta libris suis affecit.*

9. Qui propositiones in epistola ad Lucidum, & in hujus professione fidei comprehensas Pelagianismi arguunt, aquam in pumice, nodumque in cirpo quarunt. Catholicus enim singularum sensus ultro est obvius, eumque sine ambiguitate cognoverunt gravissimi quinque Scriptores Catholici. Detorquere vero in falsos & alienos sensus quantumlibet laudabiles sententias facile possunt suspiciosi aut male fidei homines. Utcumque se res habeat, nullam Prædestinationum sectam Lucidus invexit. Ejusque solius conversione perverfsum, quod ei attributum est, dogma extinctum fuit. Id vero Prædestinationum dogma seu vero seu falso Lucido attributum ab accusatore Faustio in hoc versutibus damabili errore; salutem aut damnationem hominum æternam, fatalem ad bonum vel malum necessitatem inferre ipsis hominibus ineluctabilem, atque adeo omnem perimere humanam libertatem. Cum tamen certa fide tenendum sit, boni quidem operationem utcumque simul præsupponere gratiam Dei prævenientem; & adjuvantem, eique concurrentem & cooperantem hominis libertatem: malum vero esse solius humanæ libertatis opus. Quæ est illibata Sancti Augustini doctrina in omnibus ejus contra Pelagianos operibus, multiplicibusque ejusdem epistolæ repetita, sacrisque Scripturis communia.

10. Quod vero Baronius in appendice decimi Annalium tom. conjunctissimi sibi atque amicissimi viri (cujus eruditionis condignas & meritas utique laudes ante paucas lineas commendaverat) desideris atque studiis pro Faustio, qui scriptis publice editis patrocinabatur, nonnihil indulserit: id nullatenus derogat iis, quæ pridem Baronius ipse veritate convictus, de illius hæreticis libris, & mendacis, & vassicis homine probe indignissimis testificatus fuerat. Quod Semipelagianorum ac Massiliensium errores non modo sanctissimi Ecclesiæ Doctores scriptis adversus Faustum voluminibus convulserant, sed etiam Celestius Papa ejusque præcessores Romani Pontifices in illa decem Capitum collectione celeberrima, priusquam cogereur ipsa Synodus Arausiana, Massiliensium dogmata, ut sacre fidei doctrinæ adversantia, suis decretis damnarent. Nemo est qui ignoret, quid in Romano Concilio Gelasius, quid Hormisdas epistol. 90. ad Possessorem, Romani ambo Pontifices adversus Faustii libros desinierint. Necdum tamen convenerat Synodus Arausiana, quo solo argumento conatur Sirmondus Faustum ejusque libros excusare. Quid vero Baronius tot tantisque, quas antea protulerat adversus Faustum, convictionibus in illa posteriori appendice respondet? *Miseri igitur, ne gry quidem. Quid vero his dissimulatis demum ait, & quodnam querit effugium? Opinari (inquit) non prohibemur de eodem Faustio accidere potuisse, quod ipse sum errorem fuerit scriptis contrariis detestatus, quæ potuerint ut alia quamplurima pervisse. O solidam & ineluctabilem repositionem!*

11. De Gottescalco Monacho criminis prædestinationariæ hæresis postulato agendum nobis erit in Synodis Moguntinensi & Remensi. Eo tamen magis propendo, ut hæreticus ipse fuerit, non tamen sectæ alicujus auctor.

ROMANA DUO CONCILIA

Sub Felice III. Pontifice, anno Christi 483. & 484.

1. Occidentis dissipato Imperio, & Gothis Arianis per Occiduas Provincias grassantibus, subactaque a Vandalis hæreticis Arianis Africa, toto pariter Oriente Catholica fides sub hæreticis Imperatoribus gravissimis conflictata est ærumnis ab Eutychemianis hæreticis, quorum impietatem hæretici Imperatores Zeno, & qui Zenoni successit, Anastasius, aperte fovebant. Constantinopolitanam regebat Ecclesiam Gennadii successor Acacius, clam Eutychemianæ adductus hæresi, qui malis artibus & aulicis obsequiis Imperatorum Zenonis & Anastasii gratiam aucupabatur. Hic Zenoni auctor fuit condendi Henotici edicti, Ecclesiæ fideique perniciosi: prætereaque deturbandi ex Alexandrino Episcopatu Joannem Talaidam, subrogandique illius loco Petrum Moggum hæreticum anno 482. Joannes injuste sede sua depulsus Felici Romano Episcopo adversus Acacium libel-

los obtulit. Qui convocato Romæ Italicorum Episcoporum Concilio, tres ex eodem Legatos Constantinopolim misit anno 483. Vitalem Troentinum, Misenum Cumanum Episcopos, & Felicem Ecclesiæ Romanæ defensorum. Verum Vitalis & Misenus Acacii fraudibus circumventi, qui mandatum habebant ipsum Romanum ad tribunal citandi, cum ipso Acacio & Petro Moggo prævaricantes communicarunt. Felix cum ob morbum subisset in itinere, postea Constantinopolim adveniens in vincula missus est. Ea re commotus Pontifex Legatos duos Episcopos exautoravit in nova Synodo, & Acacium communionis fidelium exclusit. Qui vicem male rependens, Felicis Papæ nomen ex diptichis anno 484. obliteravit. Ex hac secunda Synodo scripsit Felix Romanus Episcopus litteras ad pseudo-episcopum Antiochenum Petrum Cnapheum, quibus eum Episcopali dignitate, & fidelium communionem dejecit, postquam duabus aliis anterioribus fraternæ admonitionis eundem frustra delinire conatus fuerat. Petrus iste a Græcis Cnapheus, a Latinis Fullo dictus, Zenonis gratia fultus, quam ei Acacius conciliaverat, pulso Martyrio Antiochiæ orthodoxo Episcopo, adversus quem plebæm concitaverat, & Clerum plane irreligiosum moribusque corruptum & indocilem, ejus sedem invasit. Martyrium discessurus, ut scribit Theodorus Lector, hæc elata voce in templo patriarchali publice professus: *Clero immorigero, populo rebeli, & Ecclesiæ contaminatæ abrenuncio, servata mihi interim Sacerdotii dignitate.* Tum Fullo ejus in sedem intrusus Theopaschitarum hæresim quasi sui futuri regimini speciem inflauravit. Addidit ad Trifagium, quo reclamatur Sanctus DEUS, Sanctus Fortis, & Sanctus Immortalis, has voces, qui passus est pro nobis: hic in sua perfidia, & tyrannice usurpata sede mortem obiit anno 486. Alteras eadem ex Synodo Romana litteras scripsit ad Zenonem, admonens, ne Fulloni, ne Acacio, ne Petro Moggo Alexandrino communicaret justissime a Romano Concilio depositis, & Anathemate damnatis. Veruntamen horum sacrilegam pertinaciam Zeno aluit & protexit. Moritur Acacius anno 488. Petrusque Moggus anno 498. Præter Papæ Felicis epistolam, quæ supersunt, hæc eadem omnia referuntur apud Evagrium, Liberatum, Theophanem, Victorem Tununensem, aliosque veteres Scriptores.

2. Felix iste tertius, qui temporibus calamitosissimis Ecclesiam DEI sanctissime rexit, fuit Gregorius Magni Pontificis atavus, ut ipse fidem facit homil. in Evang. 3. & lib. 4. Dialog. capit. 16. proditque, eum Tarfillæ virginis Gregorii amita per visionem apparuisse, cui manifestationem perpetuam claritatis ostendit, dicens: *Veni, quia in hac lucis æterna mansionem suscipieris: quæ virgo succedente mox febris correpta migravit in cælum.*

3. Pontifice isto Odoacer Turcilingorum Rex Italiani omnem, relegato in Campaniam Imperatore Augustulo, ejusque patre Oreve perempto, regebat. In Africa vero Hunnericus Vandalorum Rex Generico invasore natus, pariterque Arianus, feralem adversus Orthodoxos, quos contemptum *Ufianos* vocabat, persecutionem exercitavit, omnes eorum Ecclesias oclusas Arianis distribuit, omnes Catholicorum conventus addita capitali pœna interdixit. Supra trecentos triginta quatuor Episcopos ex subditis sibi Africanis provinciis Carthaginem per edictum accevit, bonisque omnibus spoliatis omni tecto, aqua, & igne interdictos, magna ex parte flagellis cruentatos, linguis aut manibus truncatos, omnique calamitate mactatos in exilia diversa deportari fecit. Quam late persequitur historiam tribus de persecutione Vandalica libris Victor Uticensis Episcopus.

CONCILIIUM AGATHENSE

Anno Chr. 506.

1. Quod in sua Conciliorum editione Laurentius Surius Synodi Agathensis canones in Codice Gemblacensi extare tantum octo & quadraginta, hoc idem monet Jacobus Sirmondus a se compertum fuisse in Lugdunensi, Remensi, Corbejensi, Fossatenfi, atque in aliis quibuscumque antiquissimis exemplaribus, ut dubium minime videatur, non plures hoc numero conditos primum a Synodo ipsa fuisse. Reliquos vero XXV. qui supra hunc numerum excurrunt, aliunde postea, scilicet ex Epannensi potissimum Synodo depromptos, atque in hanc Synodum alterius ejusdem Synodi auctoritate insertos esse.

2. Initium Agathense Concilium fuit ann. Chr. 506. sub Papa Symmacho. Est vero Agatha Provincia Narbonensis primæ oppidum vetus Massiliensium colonia, ut scribit Strabo. Concessum autem fuit ab Alarico Visigothorum Ariano Rege, qui non solum Hispaniæ, sed